

VITUS

Vitus en een mysterie zo groot als het heelal
of misschien nog groter
Sofie Leyts
Met illustraties van Theo Van Loo

Vanaf 10 jaar
Eerste druk: juni 2018

© 2018, Sofie Leyts en Van Halewyck
Van Halewyck maakt deel uit van Pelckmans uitgevers nv
www.pelckmansuitgevers.be
Brasschaatsteenweg 308, 2920 Kalmthout, België

Vormgeving cover en binnenwerk: Peer De Maeyer

All rights reserved. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever, behalve in geval van wettelijke uitzondering. Informatie over kopieerrechten en de wetgeving met betrekking tot de reproductie vindt u op www.reprobel.be.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced, stored or made public by any means whatsoever, whether electronic or mechanical, without prior permission in writing from the publisher.

D/2018/7104/42
ISBN 978 94 6131 834 3
NUR 283

vanhalewyck.be

 vanhalewyck
 vanhalewyck
 van_halewyck

Sofie Leyts
Vitus

EN EEN MYSTERIE
ZO GROOT
ALS HET HEELAL
OF MISSCHIEN
NOG GROTER

Van Halewyck

*Voor Theo,
die bijzonder graag wil weten
wanneer altijd begon.*

Mijn naam is Vitus. Ik ben twaalf jaar oud en geweldig slim. Zó slim dat ik jouw schoolhoofd in een wedstrijd-je vraagstukken met raketsnelheid zou verslaan. Mijn hersens werken altijd op volle toeren, zelfs wanneer ik slaap. Soms hoor ik ze kraken en heel af en toe, als ik iets bijzonder ingewikkelds heb bedacht, flitst er een vonk door mijn linkeroor.

Omdat ik alles bliksemsnel begrijp, ben ik voor een hele hoop mensen een vervelend mannetje. Grote mensen vinden het ontzettend naar als jongens van twaalf alles beter weten. Maar ook de kinderen op school lopen in een boogje om me heen, sinds Trudy uit de vijfde klas rondstrooide dat ik met mijn superbrein in hun hoofden kan kijken. Kletskoek natuurlijk, want dat kan niemand.

Ik vind het allemaal best, want het liefst ben ik alleen. Met mijn neus tussen de boeken of aan mijn computer, terwijl ik een ingewikkeld schaakprobleem kraak, of met mijn roestige sterrenkijker op de top van ons dak. De sterren, ik en verder niemand. Ik ken al hun bewegingen maar kan hun mysterie niet doorgronden. Het oneindige heelal is het enige vraagteken in mijn hoofd.

Of nee. Er is er nog een. Sinds vandaag. Precies om 09.53 uur nestelde zich een nieuw vraagteken in mijn brein. Het blijft er halsstarrig zitten en wil zich door niets anders laten wegdenken. Bovendien is mijn sterrenkijker stuk. Ik verveel me dus stierlijk. En als ik mij verveel, knettert mijn hoofd extra luid, als een kortsluiting die dringend gefikst moet worden.

Wás het maar een kortsluiting. Die zou ik fiksen door een logische opeenvolging van handelingen en berekeningen. Maar nu kan geen enkele handleiding me helpen. Mijn probleem kan niet uitgerekend of opgemeten worden. Mijn probleem is een mysterie.

EEN MYSTERIE ZO GROOT ALS HET HEELAL.

En omdat dat al groot genoeg is, hoef ik er echt niet nog een. Dit ga ik oplossen, als een echte detective. Ik ga op onderzoek uit en schrijf alles op. Nu meteen.

Zondag 1 april

Hier is het dus. Mijn dagboek. Er staan twee pony's op en binnenin zitten afwisselend roze en blauwe blaadjes. Er was geen ander, dus daar moet ik het mee doen. Er zit een slot omheen en het telt 180 bladzijden.

Dat moet volstaan om mijn mysterie te ontrafelen. Tot op het bot.

‘Zal ik het inpakken?’ vroeg de winkeljuffrouw. ‘Is het voor je zusje? Of misschien voor een vriendinnetje?’ Ze boog zich naar me toe en schonk me een raar soort knip-oog.

‘Nee, mevrouw’, antwoordde ik beleefd. ‘Ik ga er gewoon zelf in schrijven.’ Toen staaarde ze me aan als een insect in een bokaaltje, maar dat kon me geen barst schelen. Ik ben het gewend een vreemde vogel te zijn.

Terug thuis propte ik het ding onder mijn jas en probeerde langs mijn moeder heen de trap op te glippen. Dat is best moeilijk want mijn moeder is een tientonner. Ze

is dubbel zo dik als andere moeders maar ook dubbel zo aardig en driedubbel zo nieuwsgierig. Ze reed me klem halfweg de trap, net onder het lijstje met onze foto aan zee. Een walvis en een garnaaletje, hand in hand.

'Hela hola! Je vergeet je jas uit te trekken, verstrooide professor!'

'Ik heb het koud', piepte ik. Dat piepen kwam door twee dingen:

- 1) *Ik krijg het altijd benauwd als ik tegen mijn moeder lieg.*
- 2) *Ik zat geklemd tussen haar forse buik en de muur.*

'Koud? Het is twintig graden buiten! Je wordt toch niet ziek?' Haar mollige hand landde op mijn voorhoofd. 'Mmm, geen koorts, maar je ziet er wel een beetje pips uit. Waarom ga je niet even op je bed liggen, liefje? Dan breng ik iets lekkers.'

Zonder op mijn antwoord te wachten, draaide ze zich om en beende de trap af naar de keuken. Mijn longen vulden zich opnieuw met lucht en ik repte me naar mijn kamer. Languit op mijn bed dacht ik terug aan mijn vreemde avontuur van deze ochtend. Was het nou echt gebeurd of niet? Misschien waren het hersenspinsels, een fata morgana, verzinsels van een dolgedraaid brein? Af en toe gebeurt het namelijk dat heel erg slimme mensen knettergek worden. Dat heb ik gelezen in een Amerikaans tijdschrift voor experimentele neurobiologie. Ze zijn zo geniaal dat hun hersens helemaal op hol slaan.

Dat zeg ik niet om op te scheppen, maar omdat ik als de dood ben om kierewiet te worden. Wat ik vandaag gezien heb, is namelijk volslagen onmogelijk. Het ging zo.

Omdat het vakantie is en ik me dus niet hoefde te haasten, zat ik aan het ontbijt uitgebreid mijn drie verschillende ochtendkranten te bestuderen. Buiten werd met een concert van drillboren onze stoep opengebroken. Mijn moeder peuzelde rustig de laatste restjes op van het eitje dat ik zonet had ontleed en mijn vader staarde bars voor zich uit. Ik had de bui moeten zien hangen en gauw de benen nemen, maar helaas ben ik niet zo goed in het inschatten van iemands humeur.

‘Moet dat nu, van ’s morgens vroeg?’ snauwde mijn vader. Hij plantte zijn kopje met een klap op mijn editie van het *Brits Economisch Dagblad*. Er pletste een beetje koffie over de rand, waardoor de minister van Financiën een bruine vlek kreeg op zijn pak.

‘Tja, ik vind het ook een hels lawaai, zo vroeg op de dag’, antwoordde ik vriendelijk. ‘Maar wat doe je eraan?’

‘Niet het lawaai, wijsneus!’ riep hij. ‘Ik bedoel dat studeren van ’s morgens vroeg. Ga toch buiten spelen, net als alle jongens van twaalf. Ga voetballen of skaten of oude dametjes pesten of weet ik veel wat. Haal je neus uit die kranten en doe eens normaal!’

‘Maar ik zie helemaal geen jongens van twaalf buiten’, zei ik verbaasd. ‘Alleen mannen met drillboren!’ Om zeker te zijn schoof ik de vitrage wat verder opzij, maar de eni-

ge jongen die ik zag was een jengelende kleuter aan de hand van zijn oma. Nog voor ik kon informeren of mijn vaders bril niet nodig aangepast moest worden, greep hij me bij de kraag en trok me uit mijn stoel.

‘Hou op, William!’ smeekte mijn moeder. ‘Hij is al zo dun. Straks *knak* je hem nog!’

‘Dat zou dan mooi z’n eigen schuld zijn, Dotty’, blafte mijn vader. ‘Als hij niet de hele dag door zat te studeren, zou hij niet zo’n tener twijgje zijn. Hij zou wat meer vlees om z’n botten hebben. Wat kleur op z’n wangen, verdorie!’

‘Maar William,’ protesteerde mijn moeder, ‘zijn hersens groeien toch flink? Dat kun je niet ontkennen, schat. Zijn hersens groeien als de beste!’ Terwijl ze mijn vader kordaat in de ogen keek, jatte ze gauw het laatste chocoladebroodje van zijn bord en liet het in haar schort verdwijnen. Ondertussen klemde mijn vaders hand nog steeds als een bankschroef om mijn nek. Dat houdt hij

makkelijk een uurtje vol want hij heeft spieren als scheepskabels. Die krijgt hij natuurlijk van al dat tillen. Mijn vader is de enige begrafenisondernemer in ons dorp en dus sjouwt hij zich rot met al die doodskisten.

‘Hersens?’ snauwde hij. ‘Die heeft hij al genoeg. Handen aan z’n lijf, dát heeft hij nodig en daar ga ik deze vakantie persoonlijk voor zorgen. Vanaf vandaag werkt hij mee in de zaak!’ Met een vals lachje mikte mijn vader me op mijn stoel en beende weg naar de gang om onze jassen te halen. Ik voelde me misselijk worden. Of dat kwam door het bengelen aan mijn vaders hand of door het vooruitzicht van een vakantie tussen de doden, weet ik niet. Allebei misschien.

Een fikse trap op het gaspedaal later scheurden we de hoek van onze straat om.

‘Gisteren belde het bejaardentehuis. De ouwe Hendriks is de pijp uit gegaan’, vertelde hij vrolijk. (Mijn vader is de enige persoon die ik ken die zielsgelukkig wordt van dode mensen.) Enthousiast dreef hij de snelheid nog wat op. ‘Dat werd verdorie tijd! Stel je voor, die man is honderdendrie geworden.

De egoïst! Alsof er geen wachtlijst is voor Huize Avondrust. Sommige mensen denken nooit eens aan een ander.’

103!

Ondertussen racete onze wagen aan topsnelheid door de straten van het dorp. Op de achterbank bonkten twee nagelnieuwe kisten heen en weer. Her en der sprongen mensen verschrikt opzij en een hond aan de lijn raakte hopeloos verward rond een lantaarnpaal.

Dit alles scheen mijn vader volledig te ontgaan. Bij het vooruitzicht van een nieuwe klant wreef hij zijn handen vergenoegd in elkaar, en als ik niet onopvallend het stuur had overgenomen, had onze lijkwagen zich zo in de etalage van de bakker geboord. Na deze dolle rit proppte mijn vader onze lijkwagen tussen een ambulance en een grote Mercedes, waarbij hij links en rechts een paar flinke krassen naliet. Ik wrong mezelf naar buiten en keek nerveus om me heen.

‘Wees toch niet zo’n angsthaas’, mopperde hij. ‘Wat maakt een krasje meer of minder nou uit? Kom op, we gaan ons melden bij de receptie. Kijk een beetje triest. Dat staat netjes in deze job.’

De dame aan de receptie haalde net een zakdoekje uit de mouw van haar blouse om haar opwellende tranen te deppen.

‘Ach, let u maar niet op mij’, snikte ze. ‘Ik ben helemaal overstuurd door het heengaan van die arme, lieve meneer Hendriks. Niemand had dit zien aankomen!’

‘Wat u zegt, juffrouw’, sprak mijn vader zacht. ‘Hij is veel te vroeg van ons heengegaan. We zullen hem missen.’

Snikkend greep de receptioniste mijn vaders hand. ‘Meneer Hendriks was een beste, brave man’, zei ze schor. ‘En zo kwiek! Weet u dat hij me vlak voor zijn laatste middagdutje nog een prima spagaat voordeed? “Hup met de beentjes!” riep hij en voor ik het wist, deed hij er nog een koprol bovenop.’

‘Er was geen tweede zoals meneer Hendriks’, glimlachte mijn vader. Hij legde zijn hand boven op de hare en wierp een stiekeme blik op zijn horloge.

‘Dus toen ik zijn post ging brengen en hem zo zag liggen, stokstijf en met zijn ogen wijd open, schrok ik me lam!’ De receptioniste barstte opnieuw in tranen uit. ‘Geen voet zet ik nog in kamer 164, al komt er nog zo’n aardig oud besje in wonen!’

‘Kamer 164, zei u?’ vroeg mijn vader. ‘Kom op, Vitus. Werk aan de winkel.’ We lieten de receptioniste snotterend achter en namen de lift naar de eerste verdieping.

‘Wat een huilebalk’, siste mijn vader tussen zijn tanden. ‘Die zul je nog vaak genoeg tegenkomen in onze job, zoon. Niks van aantrekken. Blijven glimlachen en denken aan de poen. Zo word je op een dag misschien even succesvol als ik.’

De lift schoot omhoog. Na een vrolijke **PING!** schoven de deuren open en stonden we op de eerste verdieping. Een geur van ontsmettingsmiddel drong mijn neus binnen. Alles op deze gang was wit en schoon. De muren, de deuren, de vloer, het uniform van het personeel, ja zelfs de hagelwitte tanden van de dokter. Door ons plotse vertrek had ik de mijne deze ochtend niet kunnen poetsen. Ik kneep mijn mond stijf dicht en bleef staan om uit te rekenen hoeveel bacteriën er in mijn mond zouden wonen als ik tot mijn honderdste niet zou poetsen.

*Mondbacteriën
vermenigvuldigen
zich om de twintig
minuten.*

Vervolgens haastte ik me om mijn vader weer in te halen.

Toen ik een hoek omrende, knalde ik tegen een stokoud vrouwtje in een rolstoel aan. Ik gleed uit en viel met mijn gezicht plat op de glanzende vloer. Dikke rode druppels spatten uit mijn neus, op de grond en op mijn shirt. Het vrouwtje grinnikte en zwaaide haar wijsvinger heen en weer, alsof ik een stoute kleuter was. Ik krabbelde recht en haastte me verder, terwijl ik vergeefs mijn zakken doorzocht naar iets om het hevige bloeden mee te stelpen. Net toen ik overwoog om een sok in mijn neus te proppen, zag ik door een kier in een kamer een verpleegster staan. Een blonde verpleegster met een kar vol medicijnen, spuiten en een grote doos doekjes. Opgelucht stapte ik op de deur af, duwde hem wat verder open en aarzelde toen.

De verpleegster en de dokter met de witte tanden stonden bij het bed van een oude man. Hij was kaal als een biljartbal en droeg een zwartfluwelen kamer-

jas met een gouden schildje op. De man was met een heleboel draadjes aan een machine verbonden en zag er bleek en zwak uit. Zijn armen lagen slap langs zijn lijf, de palmen omhoog. Ik wou stilletjes

wegglippen, maar toen trok de machine mijn aandacht. Felgroene driehoekjes sprongen op en neer op een zwart scherm. **BLIEP BLIEP BLIEP**. Dat was vast zijn hartslag. De driehoekjes werden kleiner en kleiner en gingen ten slotte over in een lange streep. **TUUUUUUUUUT**. Hij sperde zijn ogen wijd open en er ontsnapte een rochel uit zijn keel. Precies op dat moment fluisterde de verpleegster 'Nu!' en toen zag ik iets wat het bloed in mijn aderen deed stollen. De dokter drukte een vinger in de handpalm van de man. Hij deed het heel nauwkeurig, alsof de precieze plek erg belangrijk was. En toen, voor ik met mijn ogen kon knippen, *verdween* zijn vinger in de hand van de dode, razendsnel gevolgd door zijn hand, zijn arm en ten slotte werd zijn hele lijf weggezogen, als een geest in een fles. In minder dan een seconde was de dokter verdwenen. De verpleegster sloot de ogen van de man en dekte hem toe. Ik rende ervandoor, zo snel als mijn dunne benen me dragen konden, en liet een vuurrood spoor van bloedspetters achter.

Drie witte gangen verder dook ik een toiletruimte binnen. Ik propte wat papier in mijn bloedende neusgat en probeerde uit alle macht te stoppen met trillen. Toen dat min of meer gelukt was, ging ik voor de spiegel staan en keek mezelf streng aan. 'Er zijn twee mogelijkheden', zei ik hardop.